A°. 1848. N°. 185.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 6 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De weerloosheid onzer Oost-Indische bezittingen.

Wij hebben meermalen gezegd, dat het bestuur, ten einde het cijfer van het batig slot te kunnen verhoogen, wezenlijke behoeften der koloniën onvervuld liet. Wij hebben meermalen gewezen op den onvoldoenden staat van ons leger en van onze marine in Oost-Indië. Wij hebben meermalen gezegd, dat daaraan die eindelooze strijd met de zeeroovers te wijten was, welke, hoe dikwijls ook overwonnen, telkens met nieuwe krachten het hoofd opsteken en zelfs in de nabuurschap van Java de vaart onveilig maken. Wanneer men ons bestuur prees over hetgeen het tegen de zeeroovers verrigtte, hebben wij nimmer in dien lof gedeeld. Wij zagen ook in die togten tegen de zeeroovers noch beleid noch stelsel. Nu en dan een kruistogt met eene veel te zwakke magt kon niet helpen; het braaf en moedig gedrag onzer zeeofficieren en matrozen verdiende aller achting, maar, het was buiten hun vermogen het gemis te vergoeden eener scheepsmagt, die, op grooter schaal werkende, voortdurend aan de zeerooverij paal en perk stellen en langzamerhand die uitroeijen kon.

Datzelfde gemis eener voldoende magt zag men bij de eerste expeditie tegen Bali. Om deze te kunnen ondernemen, moest men weken en maanden op schepen wachten en kon die niet ten uitvoer brengen, zonder onze magt van overal zamen te trekken en alles weerloos te maken. Wanneer men dit doen moet bij den oorlog met eenen betrekkelijk zwakken vijand, wat zal het geval wezen, wanneer wij met eenen magtigeren te doen krijgen? Wij spreken hier natuurlijk alleen van eenen Indischen, want uit alles blijkt, dat eene kolonie, die zoo slecht voorzien is van de noodige gewapende magt, aan geenen Europischen vijand, die hare verovering ernstig wil, tegenstand kan bieden. De eerste Balische expeditie werd gelukkig met een goed gevolg bekroond.

Minder gelukkig is de laatste geweest. Het Nederlandsch-Indische leger met den generaal-opperbevelhebber aan het hoofd is geslagen en heeft met een belangrijk verlies onverrigter zake moeten terugtrekken. Zonder genoegzame kennis van het terrein, zonder ammunitie, zonder water heeft men zich tegen den welversterkten vijand gewaagd. Alle beleid schijnt bij de onderneming ontbroken te hebben. Wij begrijpen nog niet, hoe het na zulk eene nederlaag den generaal VAN DER WIJCK mogelijk geweest is zich niet voor den regter te stellen of waarom de gouverneur-generaal geen geregtelijk onderzoek heeft doen bevelen. Den bevelhebber zelven, zoo hij meent buiten schuld te zijn, ligt er alles aan gelegen, dat hij zijne militaire eer zuivere.

In Indië rust onze magt alleen op onze moreele overmagt. Wordt die gebroken, ons geheel bestaan in die gewesten loopt gevaar. De uitslag der expeditie naar Bali heeft daaraan een grooten knak gegeven. Om dien indruk uit te wisschen ware het noodzakelijk, dat men ten spoedigste aan de Balinezen de meerderheid onzer wapenen deed ondervinden. Het schijnt echter, dat dit het geval niet zal wezen. Men stuit wederom op de geringe weerbare magt, over welke de gouverneur-generaal te beschikken heeft. Hij schijnt buiten staat te zijn ons miskend gezag te doen eerbiedigen.

Met betrekking tot de koloniën is alles eene geld-speculatie geworden. Onze magt in die gewesten, de eer van den Nederlandschen naam lossen zich op in nummers. De bloei en welvaart onzer Overzeesche bezittingen, hare zekerheid worden beoordeeld naar het hooger of lager cijfer van het batig slot. Al cijferende zullen wij de kolonie vernielen of verliezen.

Bij de duizend redenen, welke er voor pleiten, dat de Oost-Indische baten als toevallige voordeelen beschouwd worden, op welke het moederland voor zijne uitgaven niet rekent, is de gebleken weerloosheid der kolonie een nieuwe grond. Dewijl men in het moederland op de bijdragen uit de koloniale kas rekende, zocht men die zoo groot mogelijk te maken, maar lette daarbij alleen op het tegenwoordige, zag de toekomst over het hoofd. Men ontzag zich in de kolonie van het doen van uitgaven van volstrekte noodzakelijkheid, ten einde in het moederland alles op den ouden overdreven voet te kunnen houden. Eerst dan, wanneer men in Europa niet meer ten koste der kolonie leeft, eerst dan zal men voor deze beginnen te zorgen en in hare behoeften pogen te voorzien. Het is zaak, dat die tijd spoedig aanbreke, want anders zouden wij wel eens de kolonie kunnen verloren hebben, voordat wij geleerd hadden op hare baten niet te rekenen.

Uit het gebeurde blijkt ook duidelijk de noodzakelijkheid, dat de autokratische magt over de kolonie een einde neme en de wetgevende magt des Rijks, in Europa ook over de koloniën haren invloed doe werken. Bij haar alleen is wezenlijke openbaarheid, welke de autokratie altijd schuwen zal. Die openbaarheid zal beletten, dat men, gelijk nu het geval geweest is, onze koloniën weerloos late en ons in een voortdurend gevaar brenge haar te verliezen. De ministeriëele ontwerpen van grondwets-herziening verdienen vooral ook daarom afkeuring, dewijl zij de wetgevende magt des lands niet genoegzaam gezag over de koloniën geven.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Lubeck, 1 *sept.* Heden middag heeft alhier de uitwisseling der ratificatiën van den wapenstilstand plaats gevonden tuschen generaal *von Below* en den heer *von Reedtz.*

Keulen, 2 *sept.* Volgens brieven uit Triëst van 26 augustus had de stoomboot *Italia*, den vorigen avond aldaar aangekomen, de tijding medegebragt dat de cholera te Alexandria, Constantinopel en Smirna steeds heviger woedde. Ook op het eiland Skiathos had zij zich geopenbaard. De Grieksche regering had in de haast, eenige oorlogschepen derwaarts gezonden om de gemeenschap af te snijden.

ENGELAND.

Londen, 2 *sept.* Er zijn berigten van de Kaap de Goede Hoop tot 6 juni, die de vrees te kennen geven, dat de Hollandsche boeren andermaal eene vijandige gezindheid koesteren jegens het koloniale bestuur.

FRANKRIJK.

Parijs, 2 *sept.* Uit de depêches — die in het derde deel der bijlagen tot het onderzoek der mei- en juni-ongeregeldheden voorkomen — schijnt te blijken, dat *Lodewijk Napoleon Bonaparte* zich in deze stad bevond, toen de werklieden zoo zeer te zijnen gunste gestemd waren; hij moet in persoon verscheidene departementen doorkruist hebben en aan den kant van Bourges zijn aangehouden door een' gendarme, die hem om redenen, welke tot nog toe onbekend zijn, op vrije voeten heeft gesteld. *Bonapartes* agenten doorliepen de plattelands-gemeenten om de boeren tegen de belasting van 45 centimes op te zetten, en behendig te verspreiden, dat hij die gehate belasting af zou schaffen. Hieraan heeft men het te danken, dat hij door de boeren van het departement der Beneden Charente verkozen is tot lid der Nationale Vergadering.

— Het committé van comptabiliteit der Nationale Vergadering heeft besloten eene som van 6000 franken voor te stellen als maandelijksch tractement voor den president dier vergadering. De presidenten der voormalige Kamer van Afgevaardigden genoten een inkomen van 80,000 à 120,000 franken.

— Generaal *Oudinot* bevindt zich thans te Grenoble. Het Alpenleger, welks opperbevelhebber hij is, bestaat uit vijf divisiën en twaalf brigades.

Uit het arsenaal van Bourges zijn naar Grenoble verzonden: 5 millioen patronen, 10,000 houwitsers, 25,000 kogels en een aantal stukken geschut.

Men denkt, dat de beide eerste divisiën van het Alpen-leger in de aanstaande week de grenzen zullen overtrekken en spoedig gevolgd zullen worden door de andere. Zij zullen zich gereed houden om aanstonds bij het afloopen van den wapenstilstand in het veld te komen.

— Bij de Nationale Vergadering is heden eene gewigtige zitting gehouden. De heer *Lichtenberger*, die vroeger een voorstel gedaan had, den staat van het beleg te doen ophouden wanneer de Vergadering tot de beraadslaging over het ontwerp van constitutie zou overgaan, trad thans op om dien voorslag te ontwikkelen en te verdedigen. Deze pligt, zeide hij, rustte op hem, ofschoon de heer *Crémieux*, aan wien het committé van wetgeving opgedragen had daarover rapport uit te brengen, den vorigen dag verklaard had, dat persoonlijke redenen hem belet hadden, dit verslag te doen. De voorsteller deed in

zijne rede gevoelen, hoe de staat van beleg een grond, al ware het slechts een voorwendsel, leveren zou, om reeds vooruit het gewigtig werk, waarmede de vergadering zich ging bezig houden, te bezwalken. Overigens had hij, op aanzoek van het committé, in het tijdsgewricht van woeling, bewilligd de discussie van zijn voorstel uit te stellen. Thans was dit niet meer noodig.

De heer *Crémieux* zeide, dat het committé vooral de vraag onderzocht had, of de vergadering bij hare raadplegingen onder den staat van beleg, welks voortduring het hoofd des bestuurs als volstrekt noodzakelijk beschouwde, al dan niet vrij zou zijn. Deze vraag achtte men bevestigend te moeten beantwoorden, omdat het de vergadering is, die de staat van beleg heeft daargesteld, en dat het ook eigenlijk niet de uitvoerende magt, maar de vergadering is, welke dien staat doet voortduren.

Nu hield de heer *Ledru-Rollin* eene krachtige rede, welker strekking men zich ligtelijk verbeelden kan. Hij zeide: gij beweert vrij te zijn, maar Europa, maar het land zal zeggen dat wij het niet zijn. En al waren wij vrij, de drukpers is het niet; de drukpers, die toch na de eindelijke opheffing van het beleg vrij worden moet en zich alsdan, gelooft het, wel zal weten te doen hooren. Met den staat van beleg te doen voortduren schijnt gij te erkennen, dat de republikeinsche regeringsvorm de goedkeuring des lands niet blijkbaar genoeg bezit. Bedenkt dat van 1791 tot 1804 al onze constitutiën aan de bekrachtiging des volks onderworpen geworden zijn: de uwe zal dit niet worden; zij is definitief. Wilt gij dan, dat men van die constitutie zeggen zal, wat men van ons charter van 1815, van dat van 1830 zeide, dat zij ons met geweld is opgelegd? Moet zij veracht worden als die menigvuldige Spaansche constitutiën, over welke men onder de sabel van dezen of genen generaal delibereerde? Zijn niet andere onzer constitutiën in veel gevaarlijker oogenblikken daargesteld? Waarom niet liever thans de discussie uitgesteld, tot dat de staat van beleg opgeheven kan worden? Die staat toch kan niet eeuwig duren; en als het beleg opgeheven is, zult gij dan daarom een enkel soldaat minder in Parijs hebben? Om al deze en dergelijke redenen wilde de heer *Ledru-Rollin* dat de staat van beleg gedurende de beraadslagingen over de constitutie opgeheven zou worden, daar men toch altijd de magt had, dien staat, zoo er weder wanorde ontstond, te herstellen.

De generaal *Cavaignac* nam persoonlijk deel aan de discussie en sprak zelfs uitvoeriger, dan hij gewoonlijk doet, doch grondde zich voornamelijk op de bedenkingen, dat de staat van beleg de vergadering uitging en dat de voortduur daarvan voor de rust noodzakelijk was.

Ook de heer *Victor-Hugo* sprak nog, en gelijk van hem te verwachten was, zeer krachtig en zeer schoon, over het onderwerp, vooral in hetgeen de drukpers betrof; de vergadering echter, die vrij ongeduldig op het sluiten der discussie aandrong, vereenigde zich, bij eene meerderheid van 529 tegen 140 stemmen, met den wensch der regering.

— Men heeft in de laatste dagen gesproken van een plan der regering om in den omtrek van Parijs een aanzienlijk getal troepen te vereenigen, die, hoewel op verschillende plaatsen verspreid, binnen korten tijd, in geval van nood, naar de hoofdstad konden trekken. De beweging van vele regimenten van de grenzen naar binnenslands doet vermoeden, dat dit plan ten uitvoer wordt gelegd.

— Men zegt, dat het Uitvoerend Bewind de noodige bevelen heeft gegeven tot het vormen van twee divisiën in de nabijheid van Parijs, welke des noods op Metz en Straatsburg kunnen trekken.

— Men heeft opgemerkt, dat de electrische telegraaf zeer druk bezig is tusschen Parijs en Toulon, en Parijs en het leger der Alpen.

— Omtrent de quaestie van interventie in Italië is heden niet veel nieuws mede te deelen; intusschen schijnt de hoop, dat de bemiddeling tot stand zal komen, heden eenigzins meer levendig geworden te zijn. Die hoop berust namelijk op het volgende artikel in den *National*: »Heden is nog niets beslist ten aanzien der gewapende interventie van Frankrijk. Het weinig bevredigend antwoord van Oostenrijk houdt, in wezenlijkheid, geene volstrekte weigering in van de door Frankrijk en Engeland aangebodene bemiddeling. Men kan echter niet loochenen, dat dit antwoord, zoo als het daar is, de regering der republiek in de noodzakelijkheid kan brengen, om door eene demonstratie aan hare aanbiedingen bij de strijd voerende partijen klem bij te zetten."

— De Siciliaansche deputatie, welke den hertog van *Genua* de kroon van Sicilië kwam aanbieden, is uit Alessandria te Turijn teruggekomen. *Karel Albert* en zijn zoon hadden haar zeer minzaam ontvangen; maar alvorens de Siciliaansche kroon voor zijn zoon aan te nemen, wilde de Koning den raad der Kamers inwinnen, omdat die aanneming noodzakelijkerwijze eene oorlogsverklaring van Napels ten gevolge zoude hebben. Het Siciliaansche ministerie is vernieuwd geworden. Een der aftredende ministers, de heer *Stabile*, is met bijna algemeene stemmen tot president van het Lagerhuis gekozen. De nieuwe ministers hebben verklaard, dat zij niets in de staatkunde hunner voorgangers te veranderen hadden; dat zij *op geenerlei wijze* met de vervallen verklaarde dynastie transigeren zouden, en dat zij alles doen zouden, om de reeds bestaande banden van vriendschap tusschen Sicilië, Engeland en Frankrijk naauwer toe te halen.

Te Napels vreesde men voor nieuwe aanrandingen van de zijde des Konings op de constitutie, daar hij geweigerd heeft de besluiten ter bijeenroeping der kiezers-collegiën te teekenen; ook heeft hij het adres van antwoord op de troonrede niet willen ontvangen.

Parijs, *3 sept.* Volgens den *Moniteur du soir* zou er heden een courier uit Weenen aangekomen zijn met de tijding, dat Oostenrijk de bemiddeling van de hand heeft gewezen.

— Generaal *Cavaignac* heeft, naar men zegt, aan twee volksvertegenwoordigers de verzekering gegeven dat de inscheping van 4000 man naar de Adriatische zee niet heeft plaats gehad. Hij zou er zelfs hebben bijgevoegd, dat het bestuur zulk een bevel niet zou geven zonder het vooraf ter kennis van de Vergadering gebragt te hebben.

ITALIË.

Uit Rome wordt medegedeeld, dat de Koning van Napels zich ernstig bij den Paus heeft beklaagd, wegens de hevige aanvallen, waaraan hij zich, van de zijde der Romeinsche drukpers ziet blootgesteld; hij heeft hierbij de bedreiging gevoegd, dat, ingevalle de Paus zulks niet mogt kunnen verhinderen, hij middel zou vinden zich regt te verschaffen. Velen willen hierin eene aanduiding vinden, zoo niet van eene op handen zijnde oorlogsverklaring van de zijde van Napels, althans van zeer gevoelige represailles tegen het hof van Rome. Dezer dagen is aldaar mede een koerier uit het hoofdkwartier van *Radetzky* aangekomen, met dringende depêches aan den Paus, aan wien dezelve eigenhandig waren af te geven. Nopens derzelver inhoud is niets uitgelekt.

— Te Livorno in Toscanen zijn ernstige onlusten losgebarsten. Het volk heeft den telegraaf verbroken en zich meester gemaakt van de depêches, die van wege de plaatselijke autoriteit naar Florence werden overgebragt. De opstand is meester van de stad. De leiders hebben er eene soort van Provisioneel Bestuur opgerigt. In de vrees voor de komst van troepen van Florence, hebben zij de barrières met gewapende lieden bezet; de poorten der stad worden door kanonnen verdedigd. Overigens heeft er nog geene botsing plaats gehad. Niemand is dood of gekwetst, en er is volstrekt geen diefstal bedreven.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *4 sept.* Men leest het volgende in de *Middelburgsche Courant*:

»Wij vernemen, dat dezer dagen is afgewezen het verzoek om gratie van *Anna Wilhelmina van Bieren*, uitgeefster der *Vlissingsche Courant*, veroordeeld bij vonnis der arrondissements-regtbank te Middelburg, van den 15den junij ll., ter zake van hoon en laster, wegens het in de *Vlissingsche Courant* van den 3den januari dezes jaars opnemen van het artikel: *de aftreding des ministers van Hall*, uit het weekblad *de Burger*."

's Gravenhage, *4 sept.* De *Ware Burger* behelst in zijn jongste nommer een artikel, houdende *een blik op de koloniale belangen*. Het wordt aldus besloten:

»Wij hebben reden om te verwachten, dat de regering een wakend oog zal houden op de spanning, tusschen de rijksgrooten en de bevolking der rijken van Soerakarta en Djocjokarta gerezen, en dat zij met behoedzaam overleg zorg zal weten te dragen, dat bij tijds zal kunnen worden voorkomen, dat die spanning tot geen nadeel voor onze belangen kunne ontaarden; dat ook daartoe met allen spoed troepen en oorlogs- en stoom-vaartuigen naar Java zullen worden gezonden, opdat het leger en onze vloot de nederlaag op Balie wreke en de glorie van vlag en wapenen, luisterrijk herstelle; dat de Balinezen zoodanige tuchtiging ontvangen, als regtmatige vergelding voor het trouweloos ontduiken en schenden van verdragen en verpligtingen, dat de vorsten er voor terug zullen beven, om andermaal met de Nederlandsche lankmoedigheid te spelen; om daardoor ons moreel gezag en invloed in den Indischen Archipel, wanneer die door de gebeurtenis op Balie mogten ontzenuwd zijn geworden, op duurzamer grondslag te vestigen en te herstellen; om alle gistingen en troebelen, waar en door wie dan ook aangelegd, met energie en nadruk te keer te gaan, opdat het gezag der wetten, de eerbied voor de overheid, de belangen van ons vaderland, de gehoorzaamheid aan den Koning, voor Europeaan en Indiaan gelijkelijk gehandhaafd worden op eene wijze, die getuigt dat Nederland nog als vroeger, elken tegenstand voor den schrik van deszelfs wapenen kan doen bukken. Heeft de Koning daartoe armen noodig, — één woord, één enkele wapenkreet, en als door een tooverslag zullen meer wakkere strijders toesnellen, als noodig zullen zijn!"

— Heden avond ten 7 ure zijn HH. Excell. de ministers weder vergaderd.

Groningen, *2 sept.* Den 28sten en 29sten dezer maand zal hier worden gehouden eene tentoonstelling en landbouwers-vereeniging, onder het bestuur van dezelfde heeren, die het beheer hebben gehad van de onlangs hier gehoudene landhuishoudkundige tentoonstelling. Nu echter zullen slechts zij tot de voorgenomene bijeenkomst worden toegelaten, die of landeigenaren en landgebruikers zijn, of van een der leden van de commissie een bewijs van toegang hebben ontvangen. Bij die gelegenheid zullen de medailles worden uitgereikt, die in junij jl. zijn behaald, en zal er verder over landbouwkundige onderwerpen worden gesproken. Levend vee zal nu niet worden ten toon gesteld, en de tentoonstelling zal bepaaldelijk eene gewestelijke zijn. Er zullen medailles worden uitgeloofd voor de beste voorwerpen, die zullen worden aangeboden. (*Hand.*)

Maastricht, *3 sept.* Langzamerhand keert alles in deze provincie tot vroegere rust en orde van zaken terug. Heden ochtend zijn de vier compagniën van het 2de en 7de regiment infanterie, welke onder het kommando van den luitenant-kolonel *Landolt* te Heerlen en omliggende plaatsen gekantonneerd waren, met de daarbij gevoegde kavallerie alhier voor goed geretourneerd. Van lieverlede zijn ook de Duitsche vlaggen van de weinige torens, die men daarmede in sommige gemeenten had zien pronken, verdwenen en allengs bedaard de ijver voor de separatie bij den landman, die aan de bedriegelijke beloften en schoonklinkende toezegging van eenige onruststokers gehoor had gegeven, nu men de overtuiging bekomt dat men te leur is gesteld. Het bataillon van het 6de regiment infanterie, hetwelk te Sittard en in eenige gemeenten van het arrondissement Roermonde is geplaatst, zal echter nog eenigen tijd in die omstreken verblijven, daar het te verre van zijn garnizoen verwijderd is om bij onverhoopte noodzakelijkheid terug te keeren. (*Hand.*)

Arnhem, *5 sept.* Op verzoek overgenomen uit de *Amsterdamsche Courant*.

»Ingevolge het in UEd. blad gegevene verslag van eene vergadering, op 24 juli door de Engelsche aandeelhouders in den Hollandschen Rijn-spoorweg gehouden, verzoekt een Hollandsch aandeelhouder de plaatsing in UEd. blad voor het navolgende en tevens voor eene verdere behandeling van deze zaak in het belang der Hollandsche en Engelsche aandeelhouders.

»Voor eenige dagen hebben in Engeland, zoo te Liverpool als te Londen, vergaderingen plaats gehad van aandeelhouders in den Hollandschen Rijn-spoorweg, en zulks zoo ten gevolge van het hier voorgevallene op de vergadering van 20 junij ll., als om zich voor te bereiden voor die vergadering, welke op 22 augustus alhier gehouden is.

»Deze zaak van den Rijn-spoorweg is van zoo groot algemeen belang, dat het schrijver dezes wenschelijk voorkomt door middel van dit blad de bestaande quaestiën meer algemeen te doen kennen.

»Men ziet verkeerdelijk in de tegenwoordige oppositie der Engelsche aandeelhouders tegen het bestuur een verlangen, om zich het geheele beheer der zaak te verzekeren, de zaak als het ware Engelsch te maken. Evenzeer ziet men ten onregte in eenige der door de aandeelhouders gedane voorstellen het voornemen om de zaak langzamerhand ter zijde te zetten.

»Geen van beiden is het geval. Die oppositie der Engelsche aandeelhouders rigt zich niet alleen tegen de Hollandsche directie te Amsterdam, maar even zeer en even krachtig tegen de Engelsche directie te Londen.

»Een onpartijdig beoordeelaar zal ongeveer in deze zaak hetzelfde zien, als menig aandeelhouder, die zijne vroeger gekoesterde groote verwachtingen omtrent deze onderneming in rook ziet verdwijnen, namelijk eene beurs-speculatie van eenige der oorspronkelijke concessionarissen.

»De aandeelen toch, die vroeger tusschen vier of vijf en dertig personen verdeeld waren, zijn langzamerhand met premiën van £ 4 tot zelfs £ 12 toe, ingekocht door twaalf of vijftien honderd eigenaren, die nu te laat inzien, dat de statuten enz., geenzins in overeenstemming zijn met de edele namen aan het hoofd der prospectussen. De tegenwoordige aandeelhouders gelooven echter nog, ja zijn overtuigd, dat de zaken beter kunnen gaan dan tot nu toe het geval was, maar zien zich de handen gebonden daar, de belangen der bestaande directie, welke directie zich als het ware zelve geconstitueerd heeft uit de vier of vijf en dertig oorspronkelijke concessionarissen, en als contrôle een getal van 18 commissarissen over zich heeft gesteld, waarvan 15 of 16 als mede tot de oorspronkelijke concessionarissen behooren. Die directie wordt vrij hoog bezoldigd voor hare weinige werkzaamheden, en beschikt over de gelden gestort door, over den eigendom van de tegenwoordige aandeelhouders op eene wijze, die weinig geschikt is om het vertrouwen dier aandeelhouders te winnen. De positie dier directie is veel verandered; zij koos als het ware zich zelve uit vijf en dertig concessionarissen, maar zij staat nu tegenover vijftien honderd.

»De leden der directie zullen natuurlijk weinig aandeelen meer bezitten, want hoe kon anders eene zoo ontzaggelijke meerderheid tegen hen in vreemde handen zijn? Ja, zelfs heeft de heer *Holland* in de laatst te Londen gehoudene vergadering openlijk beweerd, dat eenige leden derzelve niet eens dat getal aandeelen bezitten, hetwelk volgens de statuten door hen bezeten worden moest.

»Nu gelooven de tegenwoordige aandeelhouders geen vertrouwen meer te moeten of mogen stellen in eene directie geruggesteund door commissarissen, waar onder er zijn, naar men zegt, die zich van het vroegere belang, dat zij bij de zaak hadden, door verkoopen hunner aandeelen hebben losgemaakt

Zij nu worden verondersteld aan het hoofd der zaak te willen blijven, uithoofde der groote geldelijke voordeelen, daaraan verbonden, zoo wel voor hen als directeuren als voor hunne bijzondere belangen.

»In de vergadering van 24 juli te Londen, heeft de heer *Holland* het punt der obligatiën aangeroerd. Der directie kan niet onbekend zijn, hoe zeer die zaak der obligatiën het vertrouwen in hare administratie geschokt heeft. Waarom zich niet verdedigd, waarom zich slechts verschanst als het ware achter een artikel in de statuten, dat hunne aftreding eerst dan als noodzakelijk noemt, wanneer de weg geheel voltooid zal zijn?

»De regtswaarde van dat artikel is nog geenszins bewezen en al moeten zij aftreden na de voltooijing, zoo sluit zulks niet de mogelijkheid uit om hen te doen aftreden voor dien tijd.

»Wij kunnen moeijelijk verder voortgaan, zonder een der vijf voorstellen aan te roeren, in de laatste vergadering alhier door de aandeelhouders gedaan. Dit ligt echter vooralsnog buiten ons doel en wij zullen later daarop terugkomen.

»Uit die voorstellen bleek ten duidelijkste het gevoel van mistrouwen dat de tegenwoordige aandeelhouders bezielt en wordt dat mistrouwen niet geregtvaardigd door daadzaken, openlijk vermeld en niet weersproken? Heeft niet een der concessionarissen, de heer *Devaux*, in de vergadering van 24 juli, eerst het bezitten van eenige obligatiën ontkend, later erkend dat hij eenige obligatiën gehad had om de verkrijging der concessie te bevorderen en, ten derde male zich zelven wedersprekende, gezegd eenige obligatiën genomen te hebben ten tijde der concessie?

«Heeft niet de heer *Holland* opentlijk gezegd in handen te hebben het contract, waarbij de heer *Devaux* op den dag der concessie eigenaar werd van 900 (negen honderd) obligatiën? Is het niet duidelijk, dat het zijn belang werd den prijs dier obligatiën op te drijven en de maatschappij tot het inkoopen daarvan te nopen, en zouden deze 900 obligatiën niet een deel uitmaken der 3771, welke de maatschappij ongelukkig genoeg is te bezitten?

»Al bestonden er geene redenen voor het bestaande mistrouwen, dat mistrouwen bestaat eenmaal; waarom, in plaats van vrijwillig af te treden, zoo als elk minister doet wanneer de meerderheid der Kamer hem ontvalt, waarom integendeel dat mistrouwen vermeerderd door het vorderen van nieuwe stortingen op de aandeelen, onder bedreiging van dwangmiddelen? De directie heeft niet bewezen dat er gelden benoodigd zijn en zij heeft immers nog tusschen de £ 300,000 à £ 400,000 aan obligatiën in hare handen, welke obligatiën de aandeelhouders tegen 100 pCt. willen nemen, niettegenstaande de beurswaarde tegenwoordig bijna de helft minder is.

»De directie, door niet vrijwillig af te treden en door zich veilig te achten achter het artikel der statuten, dat hunne eerste aftreding na de geheele voltooijing van den weg bepaalt, geeft immers redenen om te vermoeden, dat die geheele voltooijing door haar niet gewenscht wordt, dat zij haar bestaan als directie gewaarborgd acht door het niet voltooid zijn van den weg.

»Hier nu vereenigt zich ons belang als Hollanders met dat der aandeelhouders. Onze handel vordert dringend de geheele voltooijing van den Rijn-spoorweg, want België concurreert gelukkig met ons daardoor, dat zijne linie geheel reeds daar is. En eerst dan, wanneer de weg voltooid is en de Nederlandsche handel aan dezen de voorkeur zal geven, die hij in ontelbare opzigten boven den waterweg verdient, eerst dan kan de verwezenlijking daar zijn van de verwachtingen der aandeelhouders op het eenmaal rente geven hunner aandeelen.

»De Engelsche aandeelhouders wenschen dus niet de zaak ter zijde te zetten, maar willen met kracht voortgaan, zij hebben geld en willen zulks geven zoodra men hun slechts bewijze waarvoor geld noodig is. Elke obligatie, die nu in handen der directie is, zal, zoo als wij boven zeiden, door hen met 100 pCt. betaald worden, ofschoon de beurswaarde nu veel lager is. Heeft men er vroeger 117½ pCt. voor betaald, welnu de directie heeft daarin gedwaald, om de zachtste uitdrukking te bezigen, en het verlies komt immer voor de aandeelhouders, wier gestorte gelden daarin belegd zijn.

»Is nu die oppositie der aandeelhouders zoo onregtvaardig? en wat zegt het orgaan der Liverpooler aandeelhouders, de heer *Holland*? »Wij willen alleen werkelijk vertegenwoordigd zijn in die directie, welke onze belangen in handen heeft, wij willen niet onderzoeken hoe die directie gehandeld heeft en in hoeverre enkele partijen er voordeel van getrokken hebben, wij zullen dat alles ter zijde stellen en wij verlangen zonder eenig terugzien op het verledene slechts betere waarborgen voor de toekomst."

»Dit toch is niet onbillijk en het is te hopen, dat het belang, hetwelk de Nederlandsche handel heeft bij de voltooijing van den spoorweg, en het belang, dat de aandeelhouders hebben bij eene directie, die hun vertrouwen verdient en geniet, dat dit alles zwaarder wegen zal dan het belang eener directie of familie.

»De Engelsche aandeelhouders weten zeer goed, dat hunne Hollandsche naburen geene sympathie gevoelen voor de handelingen van enkele hunner, die aan deze zaak van den Rijn-spoorweg den vereerenden naam hebben verschaft van: *the Dutch Swindle.*

Een Nederlandsch Aandeelhouder.

In de zitting van de Eerste Kamer van de Staten-Generaal van heden heeft de centrale afdeeling haar verslag uitgebragt over de twaalf wets-ontwerpen tot herziening der grondwet en zijn de beraadslagingen over die voordragten bepaald op morgen middag ten half twee ure.

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

HERZIENING DER GRONDWET.

Uit de thans gedrukte en aan de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal rondgedeelde processen verbaal van het onderzoek in de afdeelingen der Eerste Kamer over de twaalf wets-ontwerpen tot herziening der grondwet ontleent men het volgende:

EERSTE AFDEELING. In deze afdeeling hebben zitting de heeren: baron *Huissen van Kattendijke*, *van Nes*, *van der Houven*, jhr. *van Akerlaken*, graaf *van der Duyn van Maasdam*, baron *van Heeckeren van Enghuizen*, graaf *Schimmelpenninck*, president.

De leden oordeelden dat de doelmatige behandeling van het zeer gewigtig onderwerp hunner overwegingen zal bevorderd worden, wanneer elk hunner in de eerste plaats zijn gevoelen doet kennen nopens het geheel der 12 wets-ontwerpen tot herziening der grondwet in hunnen zamenhang genomen, ten einde naderhand tot het bijzonder onderzoek van elk der wets-ontwerpen over te gaan.

Naar het eenstemmig oordeel van al de leden, heeft de ondervinding doen blijken dat in de tegenwoordige grondwet gebreken aanwezig zijn, welke sommige leden grooter en menigvuldiger, andere weder minder en geringer beschouwen, doch welke allen oordeelen, dat het nuttig en noodzakelijk is uit den weg te ruimen. Onderscheiden leden hebben reeds sedert jaren, en o. a. in 1844, van hunne gevoelens dienaangaande doen blijken. — De eenstemmigheid van zienswijze strekt zich echter niet uit tot de beantwoording der vraag, in hoeverre de aan het oordeel der afdeeling onderworpene ontwerpen in de alzoo erkende behoefte op eene doelmatige wijze voorzien.

De gevoelens daaromtrent loopen zelfs zoo verre uiteen, dat eenige leden van meening zijn (zoo zij tusschen die twee uitersten zouden moeten kiezen), dat het geluk en de voorspoed der natie meer zouden worden bevorderd door het behoud van de tegenwoordige grondwet met alle hare gebreken, dan door de invoering der voorgedragen wijzigingen. — Een enkel lid vermeende, dat de verandering, welke de oorspronkelijke ontwerpen der Staats-commissie hebben ondergaan, aan de ontwerpen veel van hunnen zamenhang en doelmatigheid hebben doen verliezen. Een lid, dat te voren voor eene grondwets-herziening heeft geijverd, betreurde, dat het tegenwoordig oogenblik tot een dergelijk gewigtig werk minder geschikt is. Hij zal zijne goedkeuring echter niet onthouden, hoezeer hij zich ten aanzien van andere bezwaard gevoelt, als: regt van vereeniging, het niet-invoeren van meerdere bezuinigingen, het behoud van den Raad van State, het toelaten van openbare godsdienstoefeningen ook buiten de gebouwen en besloten plaatsen.

Drie leden betuigden getroffen te zijn geweest door het gevaarlijke, hetwelk het regt van vereeniging en vergadering in zich had, vooral bij een regt van directe verkiezing aan weinig gegoede ingezetenen toegekend, te meer omdat, in stede van een behoorlijk tegenwigt, niets dan eene hoogst zwakke en gebrekkige Eerste Kamer daartegen werd voorgesteld en de Kroon van vele belangrijke voorregten en invloed verstoken, alzoo zonder steun gelaten werd. Zij betreurden bijzonder het verminderen dier voorregten, met opzigt tot het beheer over de militaire magt. De bepalingen omtrent de promulgatie der kerkelijke voorschriften en de benoeming der leeraars van de godsdienst, alsmede de bepalingen nopens het onderwijs in het ontwerp voorkomende, leverden hun nieuwe gronden van bezwaar op. Deze leden zagen met groote bekommering het droevig voorteeken, dat het verdwijnen uit de grondwet van veel vormen en bepalingen, met het monarchaal stelsel verbonden, in zich had. Met genoegen hebben die leden echter gezien dat vele gebreken zijn uit den weg geruimd of verholpen en wel zoodanig, dat, hoezeer deze leden zich niet in alle opzigten met de ontwerpen kunnen vereenigen, en vele der voorgestelde bepalingen zouden wenschen geamendeerd te zien, zij echter vermeenen in de tegenwoordige gesteldheid der zaak daarin geene reden meer te vinden om de ontwerpen af te stemmen en niet hunne individueele meening dienaangaande ter bevordering van eene gewenschte vereeniging van gevoelens ten offer te brengen.

Eenige punten van bezwaar zijn echter overgebleven, waaromtrent zij zoodanig offer kunnen noch mogen brengen en deze punten gelden: het regt van vereeniging en vergadering, de inrigting der vertegenwoordiging in de Kamers. Die leden ontwikkelden hunne beschouwingen dienaangaande en somden de bezwaren op, aan die voorstellen verbonden. Hunne bezorgdheid nopens het regt van vereeniging in verband beschouwd met de regtstreeksche verkiezingen, klimt verder, wanneer zij het oog slaan op de, naar hunne meening, aller ongelukkigste inrigting der Eerste Kamer, zoodanig als zij wordt voorgedragen, zij leverde, in het oog dier leden, geene waarborgen op, niets van dat tegenwigt, hetwelk voor de natie en de kroon onontbeerlijk is. Zonder meerdere waarborgen en met de zaden van onrust en beroering welke de bepaling van art. 15 ontwerp I (regt van vereeniging) aankweekt, verwachten de voormelde leden dat het democratisch beginsel spoedig geheel de overhand in ons vaderland zal nemen en dat de monarchie met het regerend huis daarbij zal verdwijnen; zij rekenen het derhalve van hunnen pligt, hunne medewerking tot zoodanig iets niet te verleenen. Een dezer leden drukte nog bijzonder op de omstandigheid dat de ontwerpen veel te veel overlaten aan volgende wetsbepalingen, waarvan de inhoud en strekking noodwendig onbekend zijn, op het ondoelmatige in zijn oog van de regtstreeksche verkiezingen; op de nietigheid der bezuinigingen; op het gevaar, aan de afkondiging van kerkelijke voorschriften buiten bemoeijing der regering (ook na de in de ontwerpen gebragte veranderingen) verbonden. — Twee van de overige leden zijn van oordeel, dat wel is waar, verschillende bepalingen in de 12 ontwerpen voorkomen waarmede zij op zich zelve genomen, niet kunnen instemmen, als de erkenning van het regt van vereeniging en vergadering, de regtstreeksche verkiezingen, de zamenstelling van de Eerste Kamer en de voorgestelde bepalingen nopens de koloniale aangelegenheden. Zij vermeenen echter hunne oogen niet te mogen sluiten voor hetgeen in de koninklijke boodschap ten geleide der 12 wets-ontwerpen voorkomt, dat het namelijk de pligt van een ieder is om wederkeerig inschikkelijkheid te betoonen en iets van eigen denkwijze ten offer te brengen. — Deze beide leden erkennen de onmogelijkheid om alle meeningen te vereenigen, en gevolgelijk eene zoo zeer begeerde grondwets-herziening tot stand te brengen, zonder opoffering van personele gevoelens. In weerwil dus, dat die leden van de grondwets-herziening in den aangenomen uitgebreiden zin het heil niet verwachten, dat velen er zich van voorspiegelen; — in weerwil dat die leden gelooven, dat de wijzigingen in de grondwet veel verder worden uitgebreid, dan verlangd wordt door de meerderheid van dat gedeelte der natie, dat geacht kan worden bevoegd beoordeelaar te zijn, vermeenen echter die leden beter in den geest dezer meerderheid te handelen, door zich voor de aanneming der 12 wets-ontwerpen te verklaren en zich te onderwerpen aan de minderheid der bevolking, dan door de orde en rust op het spel te zetten; dewijl die minderheid, naar den ongelukkigen geest des tijds, de verwerping van de gedane voorstellen aan een stelsel van behoud ter kwader trouw, in stede van aan eenen geest van behoud ter goeder trouw, zou toeschrijven en zich zou laten opwinden, om door rustverstorende middelen hare oogmerken te bereiken, ten gevolge waarvan men zich in gevaar zou brengen om door geweld te zien invoeren hetgeen langs den billijken en regtvaardigen weg niet ware te verkrijgen geweest. Beide leden vinden zich dus genoopt om hunne meening aan de omstandigheden ten offer te brengen, achtende daardoor, in het tegenwoordig tijdsgewricht, het meest overeenkomstig hunnen pligt te handelen. Een dier leden behoudt zich echter voor nopens het punt der heerlijke regten gerustsstellende verzekeringen te erlangen.

Een lid verklaart, dat hij de wets-ontwerpen, als een geheel beschouwd, kan goedkeuren, en zich, uit overtuiging van hunne doelmatigheid, er mede vereenigen kan. Sinds vele jaren is hij van de noodzakelijkheid van dusdanige wijzigingen in de grondwet overtuigd geweest, en heeft hij vermeend, dat ze in het algemeen belang moesten plaats vinden. In alle bijzonderheden kan hij niet instemmen; zoo acht hij bijv. het behoud der provinciën en der Provinciale Staten, zoo als die thans bestaan, minder raadzaam. Hij ziet echter geen gevaar in het regt van vereeniging en vergadering of in de bepalingen bij de ontwerpen met opzigt tot de vertegenwoordiging gemaakt, evenmin als omtrent de overige punten van bezwaar door andere leden geopperd.

(*Vervolg hierna.*)

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — september.

Met rasscher schreden dan gewoonlijk nadert de winter, zonder dat handel en vertier hunnen gewonen, door de allerwege uitgebarsten revolutiën gestremden vloed hebben herkregen; tallooze arbeiders bevinden zich voortdurend zonder werk, zonder brood; de noodpenning, door den daglooner opgelegd, is verteerd, het ruwer jaargetijde daarentegen vermeerdert met den dag zijne behoeften, terwijl het zijne ontvangsten vermindert; men hoort van aardappelen-ziekte, men hoort van cholera: sombere vooruitzigten voorwaar tegen den komenden winter! Angstig vraagt men dagelijks: Is Parijs nog rustig? want wie weet niet dat Parijs een brandpunt is, waar de wildste hartstogten gloren, waar communismus en socialismus niet alleen Frankrijks maar geheel Europa's plundering brouwen. Reeds in juni was het schrikbewind op het punt van door het Parijssche gemeen te worden uitgekreten, en, stond, gevolgelijk, Europa aan den rand van eenen vreeselijken oorlog. Moge meenigeen wanen dat Frankrijks verwoesting door een verwilderd gepeupel deszelfs schadelijke werking naar buiten zou verlammen; het

is eene erge dwaling! De zege des gemeens in Frankrijk ware, juist het noodlottigste wat Europa, vanwege Frankrijk te beurt vallen kan. Want die zege zou niet alleen gevolgd worden door woeste invallen in naburige landen, maar ook door de heilloosste propaganda in den vreemde, door overmijdelijke aanstelling van het gemeen in andere staten. Ofschoon in mindere mate, glimt en woelt overal het communismus: allerwege haken een tal gewetenlooze ellendelingen naar verdeeling van den eigendom, naar afwerping van tucht. Allerwege stoken intriganten den afgunst en den honger aan: Wee! wee Europa, zoo te Parijs de roode vaan zege wappert!

De omringende Staten, zult gij zeggen, hebben voor krijgsmagt gezorgd? Ja; maar terwijl die krijgsmagt kampt tegen de Fransche horden, wie beteugelt dan *uw* hongerig en door de epidemie der regeringloosheid en plundering aangestoken gemeen? — De welgezinden die overal in groote meerderheid zijn. — De welgezinden zijn voorzeker allerwege in groote meerderheid, maar deze meerderheid is veelal eene huiszittende meerderheid, die angstvallig, verschrikt, radeloos, huivert voor de vereischte plenging van *stroomen* bloeds, terugdeinst voor woest getier en ongekende wapens. Meent gij dat men gerust is te Berlijn? Meent gij dat het ordelijk toegaat in Weenen? Afvallige geestelijken prediken er de zedeloosste drogredenen, terwijl het gepeupel de vrijstelling der gevatte belhamels afdwingt, de stad in schrik en de burgers onder de wapenen houdt. Ziedaar hoeveel staat te maken is op het behoud van rust en orde door de welgezinde meerderheid, als het bestuur zijn aanzien en gezag heeft verloren. Laat nu de winter komen, met zijne nijpende behoeften, laten de gezeten burgers, meer en meer verarmd, meer en meer gedrukt door de buitengewone geldvorderingen der regeringen, hunne uitgaven bekrimpen, wat staat er dan alom van de tallooze arbeiders klasse te wachten? Meent gij dat duizenden en honderddaizenden overal vrijwillig en gelaten van honger zullen sterven?

Noodlottige waan, die zich vleit aan het ontzettend gevaar, 't welk Europa bedreigt, te zullen ontsnappen, zonder de innigste aaneensluiting der ordelievende burgers, zonder de ontwikkeling van het meeste beleid en de krachtigste energie. Noodlottige waan, die niet inziet dat hoe meer ontevredenheid, onrust, regeringloosheid en wanorde in de naburige Staten heerschen, des te gevaarlijker de eigen toestand wordt. Epidemie en besmetting bestaan zoowel in het moreele als in het materiëele.

Wat nu is Nederlands toestand, bij het allerwege broedend en meer en meer nakend gevaar? Hoe treden wij den somberen winter te gemoet?

Aan het reeds door lasten neêrgedrukt volk heeft de regering een nieuw deficit van elf millioenen verkondigd. Verontrustend zijn daarbij de berigten uit Indië, zoodat er, voor het volgend jaar, met zekerheid op een herhaald deficit der koloniale opbrengsten te rekenen is. Zwaarder lasten dreigen mitsdien de reeds zoo uitgeputte natie. De voorname bron van ontevredenheid en malaise, in stede van te worden gestremd, zal dus nog weliger borrelen. En de regering?

Steeds tuk op het soldaatje spelen, en reeds eenige buitengewone millioenen aan krijgstoerustingen hebbende besteed, kwam zij laatstelijk nog nieuwe millioenen aanvragen, alsof eenige kanonnen en een paar duizend soldaten meer, Nederland tegen het Europesche gevaar zouden beschutten! Aan het wekken, aan het vestigen van nationale kracht werd niet gedacht. Beginsellooze mannen, elk oogenblik van gevoelen veranderd, moesten een ministerie daarstellen, zonder hoofd, om met eene vertegenwoordiging, welke zij zelven eene *fictive vertegenwoordiging* noemden, te transigeren en te handelen over de staatsregeling des lands! Zoo zal dan, komt er al iets tot stand, Nederlands staatsregeling, orde en welvaart rusten op een stel van meerendeels illusoire hervormingen, op palliativa, wier doelloosheid aldra zal blijken, en welke intusschen géene partij voldoen. Tegen den zin der behouders en onder de afkeuring der radicale (men verwarre toch *radicale* niet met *democratische*) hervormingszuchtigen doorgezet, wat zedelijke kracht zullen zij vestigen?

De ministeriëele partij toch, wier werk de grondwets-wijziging zijn zal, heeft geen staatkundig beginsel, geene overtuiging, geene energie. Zij is niets dan eene massa van angstvalligheid en vooringenomenheid, door onmagtige eerzucht, kleingeestige afgunst en transigerend voorregt geëxploiteerd. Het werk is eene bloote advokatenvondst. Moge het ook oogenblikkelijken bijval vinden, het is die der angstvalligheid en begoocheling: angstvalligheid en begoocheling vestigen geene zedelijke kracht.

De bedoelde grondwets-wijziging hebbe de meerderheid voor zich, hebbe de groote meerderheid: het is eene meerderheid zonder energie. Alle energie, hoe verschillend ook van aard, die bij de natie bestaat, is tegen dat werk van transactie. De behouders zijn er tegen, en zijn er tegen met onverbroken stoutmoedigheid, dewijl zij zien dat men hun niet *durfde* ontnemen wat men hun *behoorde* te ontnemen; de radicalen zijn er tegen, omdat de hervormingen meerendeels illusoir zijn; de geringer klasse zal er zich zeer spoedig tegen verklaren, omdat hare zoo lang gekoesterde en zoo billijke hoop op bezuiniging er weder bij te leur is gesteld.

Wat zal nu die meerderheid, welke zich uit angstvalligheid voor de ministeriëele voordragten verklaarde, hopende daarmede aan de zaak een einde gemaakt te zien, wat zal nu die meerderheid voor het lapwerk doen, wanneer zij het van alle zijden ziet aangrijpen? Niets zal zij er voor doen. Van nieuws zal zij zich uit angstvalligheid voegen bij de partij welke haar de gematigdste schijnt. Zij zal steeds van het gevoelen zijn des heelmeesters, die de zachtste middelen voorschrijft. Maar bij ingekankerde euvelen helpen geene zwagtels en pleisters meer; onder elken nieuwen zwagtel, onder elken nieuwen pleister verergert het kwaad, tot dat eindelijk de opgevreten lijder den geest geeft of, verwoed, geenen heelmeester meer toelaat. Eveneens is het in de staatkunde; radicaal moeten misbruiken worden genezen: met dezelve transigeren is niet anders dan zwagtels leggen op de kankerende wond.

Het volk — het geringe volk, meen ik — is in zijn politisch lijden eveneens als in ligchamelijke kwaal; ongeschikt om artsen te beoordeelen, geeft het zich geduldig en gelaten aan zijne doctors over totdat het herhaaldelijk door ijdele beloften te leur gesteld of door kwakzalverij van kwaad tot erger gebragt, *alle* artsen vervloekt en van zich stoot. Zoo deed nog onlangs, herinnert het u, het volk te Parijs, toen het van zijne barricade riep: »Alle regeringen hebben ons bedrogen; wij willen er geene meer!" Ziedaar de vrucht van valsche beloften, van illusoire hervormingen.

Er moet in Nederland worden hervormd, er moet vooral worden bezuinigd, aanmerkelijk bezuinigd. Hoe ver nog het tijdelijk ministerie verwijderd is van dat te beseffen, blijkt genoegzaam bij den eersten blik dien men op zijne handelingen en voorstellen werpt. Noodelooze uitgaven voor oorlog; schandelijke geldverkwisting aan diplomatische prebendes; onwettige pensioenen aan bezoldigde leden der Eerste Kamer verleend; aangevraagde pensionering voor de vervallen schatrijke leden der Eerste Kamer; voortdurende toelage van een millioen aan den Koning, van ƒ 200,000 aan den Prins van Oranje, en van ƒ 150,000 aan eene Koningin-weduwe, en honderd andere uitgaven meer, voor alle van welke hét een of ander te zeggen is, maar tegen welke een woord 't welk alles afdoen moest, zich verheft, het woord *Bankroet*.

Bankroet toch moet onvermijdelijk Nederlands schatkist treffen, zoo men niet onmiddellijk aan het bezuinigen gaat! Nog eerst vier jaren geleden dwongen ons de verkwistingen der regering een deficit van dertig millioen aan te vullen, men verkwistte voort, en thans gaapt er, reeds weder een deficit van elf millioen. Meent men dat de natie voortdurend in de spilzucht der verschillende regeringen voorzien kan? Meent men dat het geduld onzes volks, hoe taai ook, geene grenzen heeft? Meent men dat het gelaten van honger zal sterven, opdat toch de jaarlijksche twaalf tonnen gouds der dynastie haar onverminderd worden uitgereikt, opdat er eene Eerste Kamer kunne blijven bestaan, die noch België's afval, noch onze schuldlawine wist te verhoeden. Opdat nu voortdurend ƒ 25,000, ƒ 30,000 en meer, jaarlijks aan gezantsposten kunnen worden bekostigd, die zoo nuttig zijn dat de gezanten maanden lang hunnen post verlaten kunnen, hetzij om op hunne landgoederen of aan de baden den zomer door te brengen, hetzij om minister van Buitenlandsche Zaken te komen spelen, terwijl, gelijk thans te Brussel reeds vier maanden lang geschiedt, een paar begunstigde zoontjes, het Nederlandsch gezantschap vervullen, waarvoor de natie ƒ 25,000 à ƒ 30,000 jaarlijks opbrengt!

Terwijl er reeds, sedert de aangekondigde grondwetswijziging en hervorming — het geschiedde nog in maart, meen ik, — reeds tonnen gouds konden bespaard zijn, ware het *ernst* geweest met de bezuinigings-beloften, is er niet alleen niets bezuinigd — maar zijn er tonnen gouds meer dan gewoonlijk uitgegeven. Daarbij is de ontevredenheid en de verarming des volks toegenomen.

Zoo gaat Nederland den winter te gemoet. Wel moge hij onze regering een »fictive vertegenwoordiging" gelijk zij die noemt, bekomen! — Wat er ook gebeure, de verantwoordelijkheid daarvan komt hun, die niet bezuinigen wilden, toe.

Advertentiën.

† † † De MINISTER van STAAT, GOUVERNEUR der PROVINCIE *GELDERLAND*,
† †

Brengt mits deze ter algemeener kennis, dat krachtens Zijner Majesteits besluit van den 1sten Maart 1848, No. 9, ook de Betaalsrollen wegens *Lijfrenten*, gedurende *drie* maanden, met inbegrip van de maand waarin die zijn gedagteekend, bij de Betaalmeesters geopend zullen blijven, en zulks met toepassing op de reeds ter dier zake in omloop gebragte Betaalsrollen.

Arnhem, den 17den Maart, 1848.

De Minister van Staat, Gouverneur voorn.,
SCHIMMELPENNINCK v. d. OIJE

Ten gevolge van twee openbare veilingen, te houden ten huize van den Kastelein *J. P. FLORISSEN*, aan de Steenstraat, te *Arnhem*, des avonds ten zeven ure, die van inzet op Donderdag den 21sten September, en die van toeslag op Donderdag den 5den October 1848 zal met genot van hooggeld worden verkocht:

1o. Een HEERENHUIS en ERVE met TUINTJE gelegen binnen *Arnhem* in de Kerkstraat, tusschen de Erven van den heer *F. van HEUMEN* ter eenre, en van de Israëlitische Gemeente ter andere zijde, Wijk F. No 142, laatstelijk bewoond geweest door den Heer *O. D. van der SLUIS.*

Te aanvaarden 8 dagen na den toeslag.

2o. Een HUIS en BAKKERIJ, gelegen binnen *Arnhem*, op de Koornmarkt, tusschen de Erven van *H. REIJERS* ter eenre en de Erven *SOMMER* of wie anders ter andere zijde, Wijk C, No 235, bewoond door den Eigenaar *G. J. van der HORST.*

Te aanvaarden 1 November 1848.

Het eerste dezer perceelen is alleen te zien op de dagen van inzet en toeslag en daags te voren, van 's morgens 10 tot 3 uur, en het andere dagelijks; terwijl inlichtingen over de voorwaarden van verkoop zijn te bevragen ten Kantore van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem.*

De Notaris *A. L. DE KRUIFF* te *Voorst*, zal, ten verzoeke van den Heer *R. J. WIJNOLDIJ*, aan de Gietelsche Brouwerij aldaar, op den 27sten September en 11 October 1848, telkens des voormiddags precies om 10 uur, veilen en verkoopen:

Het LANDGOED,

DEN KRANENKAMP

genaamd, bestaande in een, voor weinige Jaren geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, dito SCHUUR met STALLINGEN. — Eene BOERENPLAATS en eene DAGHUURDERS-PLAATS, met verdere GEBOUWEN, TUINEN, BOUW- WEIDELANDEN, AKKERSMAALS- en DENNEN-BOSSCHEN, OPGAANDE BOOMEN en verder HOUTGEWAS, te zamen groot 42 Bunders, 27 Roeden en 30 Ellen; alles aan- en bij elkander staande en gelegen onder *Wilp*, gemeente *Voorst*, niet ver van den Straatweg van *Zutphen* over *Voorst* naar *Apeldoorn.*

Breeder bij billetten omschreven, op *franco aanvrage* verkrijgbaar bij opgenoemden Notaris *de KRUIFF*, te *Voorst.*

† † † De ondergeteekenden, als Correspondenten der Administratie-Kantoren, onder Directie van de Heeren *A. K. & P. K. van HARPEN* en *PLUIJM & BACKER*, *KETWICH & VOOMBERGH* en Wed. *W. BORSKI*; *SAMUEL & DAVID SAPORTAS o. s.*, hebben de eer bij deze te berigten, dat van heden af dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, ten hunnen Kantore wordt gevaceerd:

1o. Tot UITBETALING der COUPONS van 3 pCts. Certificaten Nationale Schuld, door opgenoemde Administratie-Kantoren uitgegeven, verschenen 1 September 1848.

2o. Tot OVERNAME van BEWIJZEN, ter bekoming van Nieuwe Stellen Coupons bij 3 pCts. Certificaten Nationale Schuld, niet alleen bovengemelde maar ook van alle overige Administratie-Kantoren.

Zutphen, 4 September 1848.

D. EVEKINK en ZOON,
Commissionairs in Effecten.

† † † Letter A, welke geschreven heeft op eene Advertentie Letter R, bij den Boekbinder *W. J. de JONGH*, te *Arnhem*, wordt verzocht zich aldaar te vervoegen om nadere informatie te bekomen, omtrent de aangebodene Kamers op een buitentje bij *Arnhem*, welke Kamers als nog te huur, aldaar *franco* te bevragen zijn.

Op 31 Augustus ll. is weggeloopen een groote witte langharige JAGTHOND, met bruinen kop en een vlekje aan de zijde; die denzelven terugbrengt in het Hôtel *de Zon* zal eene genereuse belooning genieten.

Marktprijzen.

Nijmegen, 4 sept. 1848.

Tarwe vond weinig begeerte: *Hooglandsche Oude* ƒ 10 à ƒ 10.50, *Nieuw* ƒ 9 à 9.50, *Cleefsche en Inlandsche Oude* ƒ 8.50 à ƒ 9, *Nieuw* ƒ 8 à ƒ 8.50, zeer geringe en blaauwpuntige ƒ 7.10 à ƒ 7.50. — *Rogge* ging tot verlaagde prijzen goed af: ƒ 5 à ƒ 5.75. — *Gerst* begeerd: *Nieuwe Winter* ƒ 4 à ƒ 4.50. — *Boekweit* veel ter markt en van ƒ 4.75 à ƒ 5.25 goed afgegaan. — *Haver* slap: ƒ 2 à ƒ 2.75. — *Graauwe Erwten* ƒ 10 à ƒ 12.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 5 Sept. 1 El 5 Palm 3 Duim; gew. 0 D. gev. 3 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.